KANONISTA

KANCELARIA PRAWA KANONICZNEGO
I RODZINNEGO

Podstawy prawne nieważności oraz przebieg procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa w prawie kanonicznym

www.kanonista.com

- 15 lat doświadczenia jako adwokaci kościelni
- ponad 1200 zakończonych spraw
- ponad 3000 porad kanonicznych
- ponad 90% spraw zakończonych pozytywnie

Małżeństwo - nie tylko stosunek prawnorodzinny ale przede wszystkim sakrament

Kan. 1055 § 1 KPK, "*małżeńskie przymierze, przez które mężczyzna i kobieta tworzą ze sobą wspólnotę całego życia, skierowaną ze swej natury do dobra małżonków oraz do zrodzenia i wychowania potomstwa, zostało między ochrzczonymi* ***podniesione*** *przez Chrystusa Pana* ***do godności sakramentu***".

Kan. 1055 § 2 KPK, "*z tej racji między ochrzczonymi nie może istnieć ważna umowa małżeńska, która tym samym nie byłaby sakramentem*".

Domniemanie ważności i zdolności do małżeństwa

Kan. 1060 KPK, "*Małżeństwo cieszy się przychylnością prawa, dlatego w wątpliwości należy uważać je za ważne, dopóki nie udowodni się czegoś przeciwnego*" - **Matrimonium gaudet favore iuris!**

Kan. 1058 KPK, "***Małżeństwo mogą zawrzeć wszyscy, którym prawo tego nie zabrania***"

Kan. 10 KPK, "*Jedynie te ustawy należy uznać za unieważniające lub uniezdalniające, które* ***wyraźnie postanawiają****, że akt jest nieważny, albo osoba niezdolna*"

Nieważność małżeństwa czy "rozwód kościelny" - istota procesu

- dotarcie do Prawdy - ważne/nieważne
- w wyroku sąd stwierdza, iż mimo odbytej ceremonii małżeństwo w sferze prawnej i sakramentalnej nie zaistniało
- w drodze dalekiej analogii możemy porównać wyrok sądu kościelnego do orzeczenia wydanego na podstawie art. 189 pkc (ustalenie nieistnienia)
- najważniejszy jest zatem okres okołoślubny - a nie jak w sprawach rozwodowych

Źródła prawa

Kan. 7 KPK "*ustawa powstaje z chwilą jej promulgowania*" łac. "*lex instituitur cum promulgatur*"

Kan. 8 § 1 KPK, "*powszechne ustawy kościelne są promulgowane przez zamieszczenie w organie urzędowym Akta Stolicy Apostolskiej...*" łac. Can. 8 § 1 CIC "*leges ecclesiasticae universales promulgantur per editionem in Actorum Apostolicae Sedis...*"

Kan. 1 "*Kanony tego Kodeksu dotyczą jedynie Kościoła łacińskiego*"

Kodeks Prawa Kanonicznego (KPK)

Codex Iuris Canonici auctoritate Joannis Pauli PP. II promulgates, 25 I 1983, AAS 75 (1983) pars II, 1 – 317. Tekst polski: **Kodeks Prawa Kanonicznego**. Przekład polski zatwierdzony przez Konferencję Episkopatu, Pallottunum 1984.

PROCES: Sprawy o orzeczenie nieważności małżeństwa - kann. 1671 - 1691 KPK oraz przepisy ogólne o procesie: Księga VII Procesy - kann. 1400 - 1670 KPK.

PODSTAWY NIEWAŻNOŚCI: Kann. 1055 - 1165 KPK

Can. 1054 — Loci Ordinarius, si agatur de saecularibus, aut Superior maior competens, si agatur de ipsius subditis, notitiam uniuscuiusque celebratae ordinationis transmittat ad parochum loci baptismi, qui id adnotet in suo baptizatorum libro, ad normam can. 535, § 2.

Titulus VII
DE MATRIMONIO

Can. 1055 — § 1. Matrimoniale foedus, quo vir et mulier inter se totius vitae consortium constituunt, indole sua naturali ad bonum coniugum atque ad prolis generationem et educationem ordinatum, a Christo Domino ad sacramenti dignitatem inter baptizatos evectum est.

§ 2. Quare inter baptizatos nequit matrimonialis contractus validus consistere, quin sit eo ipso sacramentum.

Can. 1056 — Essentiales matrimonii proprietates sunt unitas et indissolubilitas, quae in matrimonio christiano ratione sacramenti peculiarem obtinent firmitatem.

Can. 1057 — § 1. Matrimonium facit partium consensus inter personas iure habiles legitime manifestatus, qui nulla humana potestate suppleri valet.

§ 2. Consensus matrimonialis est actus voluntatis, quo vir et mulier foedere irrevocabili sese mutuo tradunt et accipiunt ad constituendum matrimonium.

Can. 1058 — Omnes possunt matrimonium contrahere, qui iure non prohibentur.

Can. 1059 — Matrimonium catholicorum, etsi una tantum pars sit catholica, regitur iure non solum divino, sed etiam canonico, salva competentia civilis potestatis circa mere civiles eiusdem matrimonii effectus.

Can. 1060 — Matrimonium gaudet favore iuris; quare in dubio standum est pro valore matrimonii, donec contrarium probetur.

Can. 1061 — § 1. Matrimonium inter baptizatos validum dicitur ratum tantum, si non est consummatum; ratum et consummatum, si coniuges inter se humano modo posuerunt coniugalem actum per se aptum ad prolis generationem, ad quem natura sua ordinatur matrimonium, et quo coniuges fiunt una caro.

Kan. 1054 — Ordynariusz miejsca, gdy idzie o duchownych diecezjalnych, albo kompetentny przełożony wyższy, gdy chodzi o jego podwładnych, powinni o każdym udzielonym święceniu powiadamiać proboszcza miejsca chrztu, który jest obowiązany dokonać adnotacji w swojej księdze ochrzczonych, zgodnie z kan. 535, § 2.

Tytuł VII
MAŁŻEŃSTWO

Kan. 1055 — § 1. Małżeńskie przymierze, przez które mężczyzna i kobieta tworzą ze sobą wspólnotę całego życia, skierowaną ze swej natury do dobra małżonków oraz do zrodzenia i wychowania potomstwa, zostało między ochrzczonymi podniesione przez Chrystusa Pana do godności sakramentu.

§ 2. Z tej racji między ochrzczonymi nie może istnieć ważna umowa małżeńska, która tym samym nie byłaby sakramentem.

Kan. 1056 — Istotnymi przymiotami małżeństwa są jedność i nierozerwalność, które w małżeństwie chrześcijańskim nabierają szczególnej mocy z racji sakramentu.

Kan. 1057 — § 1. Małżeństwo stwarza zgoda stron między osobami prawnie do tego zdolnymi, wyrażona zgodnie z prawem, której nie może uzupełnić żadna ludzka władza.

§ 2. Zgoda małżeńska jest aktem woli, którym mężczyzna i kobieta w nieodwołalnym przymierzu wzajemnie się sobie oddają i przyjmują w celu stworzenia małżeństwa.

Kan. 1058 — Małżeństwo mogą zawrzeć wszyscy, którym prawo tego nie zabrania.

Kan. 1059 — Małżeństwo katolików, chociażby tylko jedna strona była katolicka, podlega nie tylko prawu Bożemu, lecz także kanonicznemu, z zachowaniem kompetencji władzy państwowej odnośnie do czysto cywilnych skutków tegoż małżeństwa.

Kan. 1060 — Małżeństwo cieszy się przychylnością prawa, dlatego w wątpliwości należy uważać je za ważne, dopóki nie udowodni się czegoś przeciwnego.

Kan. 1061 — § 1. Ważne małżeństwo pomiędzy ochrzczonymi nazywa się tylko zawartym, jeśli nie zostało dopełnione; zawartym i dopełnionym, jeśli małżonkowie podjęli w sposób ludzki akt małżeński przez się zdolny do zrodzenia potomstwa, do którego to aktu małżeństwo jest ze swej natury ukierunkowane i przez który małżonkowie stają się jednym ciałem.

Dignitas Connubii (DC)

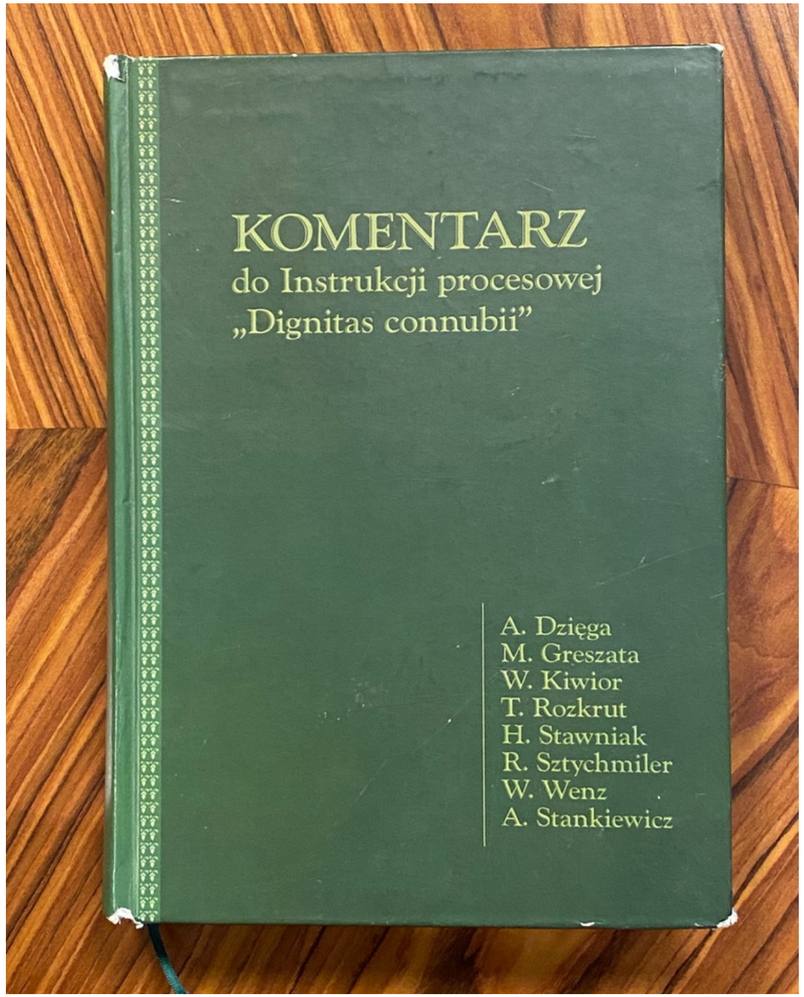

PONTIFICIUM CONSILIUM DE LEGUM TEXTIBUS INTERPRETANDIS, INSTRUCTIO **Dignitas Connubii** servanda a tribunalibus dioecesanis et interdioecesanis in Pertractandis causis nullitatis matrimonii, Roma 2005; tekst polski w: T. ROZKRUT (red.), Komentarz do **Instrukcji procesowej “Dignitas connubii”**, Sandomierz 2005.

Caput III
De petitione novi eiusdem causae examinis post duplicem decisionem conformem

Rozdział III
Prośba o nowe rozpatrzenie sprawy po podwójnym zgodnym wyroku

Art. 290 – § 1. Si duplex sententia conformis in causa nullitatis matrimonii prolata sit, non est locus appellationi, sed potest quovis tempore ad tribunal tertiae vel ulterioris instantiae provocari, novis iisque gravibus probationibus vel argumentis intra peremptorium terminum triginta dierum a proposita impugnatione allatis (cf. can. 1644, § 1).

§ 2. Hoc praescriptum etiam servandum est, si sententia, quae matrimonii nullitatem declaraverit, non altera sententia sed decreto confirmata est (cf. can. 1684, § 2).

Art. 290 – § 1. Jeżeli w sprawie dotyczącej stanu osób zostały wydane dwa zgodne wyroki, nie ma już miejsca na apelację, lecz w każdym czasie można się odwołać do sądu trzeciej lub kolejnej instancji, przedstawiając w zawitym terminie trzydziestu dni od wniesienia zaskarżenia, nowe i poważne dowody lub argumenty (por. kan. 1644, § 1).

§ 2. Ten przepis należy zachować również, jeśli wyrok, który orzekł nieważność małżeństwa, został potwierdzony nie drugim wyrokiem, lecz dekretem (por. kan. 1684, § 2).

■ Artykuł ten określa sposób ewentualnego postępowania, gdy zapadną dwa zgodne wyroki w sprawach dotyczących stanu osób, czyli gdy nie przysługuje zwyczajne prawo do apelacji. Aby z takiej możliwości skorzystać

dowolnym czasie odwołania do trzeciej lub następnej instancji, drugim jest przedstawienie w zawitym terminie trzydziestu dni od wniesienia zaskarżenia nowych i poważnych dowodów lub argumentów świadczących o niesprawiedliwości dotychczasowego wyroku. Mogą to być nowo odnalezione dokumenty, nowi wiarygodni i mający do powiedzenia coś istotnego w sprawie świadkowie. Artykuł ten jest bardzo podobny do kan. 1644, § 1, analizowane normy nieco się różnią redakcyjnie, ale treściowo zawierają te same informacje.

Postępowanie, o którym mowa (gdy zapadną już dwa zgodne wyroki w sprawach dotyczących stanu osób), należy zastosować również wtedy, gdy wyrok, który orzekł nieważność małżeństwa, został potwierdzony nie wyrokiem lecz dekretem, czyli w sytuacji braku procesu sądowego w wyższej instancji.

Art. 291 – § 1. Duae sententiae seu decisiones dicuntur formaliter conformes si intercesserint inter easdem partes, de nullitate eiusdem matrimonii et ex eodem capite nullitatis, eademque iuris et facti ratione (cf. can. 1641, n. 1).

§ 2. Aequivalenter seu substantialiter conformes considerantur decisiones quae licet caput nullitatis diverso nomine significent et determinent tamen super iisdem factis matrimonium irritantibus et probationibus nitantur.

§ 3. Salvo art. 136 et integro manente iure defensionis, de duarum decisionum aequivalenti vel substantiali conformitate videt tribunal appellationis, quod alteram tulit, vel tribunal superius.

Art. 291 – § 1. Dwa wyroki, czyli orzeczenia, określa się jako formalnie zgodne, jeśli zostały orzeczone między tymi samymi stronami, co do nieważności tego samego małżeństwa i z tego samego tytułu nieważności, a także mocą tych samych argumentów prawnych i faktycznych (por. kan.

Mitis Iudex (MI)

Litterae apostolicae motu proprio „**Mitis Iudex Dominus Iesus**”, AAS 107 (2015), s. 958–970, tekst polski: FRANCISZEK, **List apostolski motu proprio Mitis Iudex** Dominus Iesus reformujący kanony Kodeksu Prawa Kanonicznego dotyczące, Spraw o orzeczeniu nieważności małżeństwa, Tarnów 2015.

Gdzie szukać pomocy?

Poradnie prawne przy Sądach Kościelnych - art. 113 § 1 i 2 DC

Adwokaci stali - art. 113 § 3 i 4 DC

Adwokaci prywatni i pełnomocnicy

Poradnia prawna
Sąd Metropolitalny Warszawski

SĄD METROPOLITALNY WARSZAWSKI

Proces Poradnia Adwokaci Pracownicy Dokumenty Kontakt

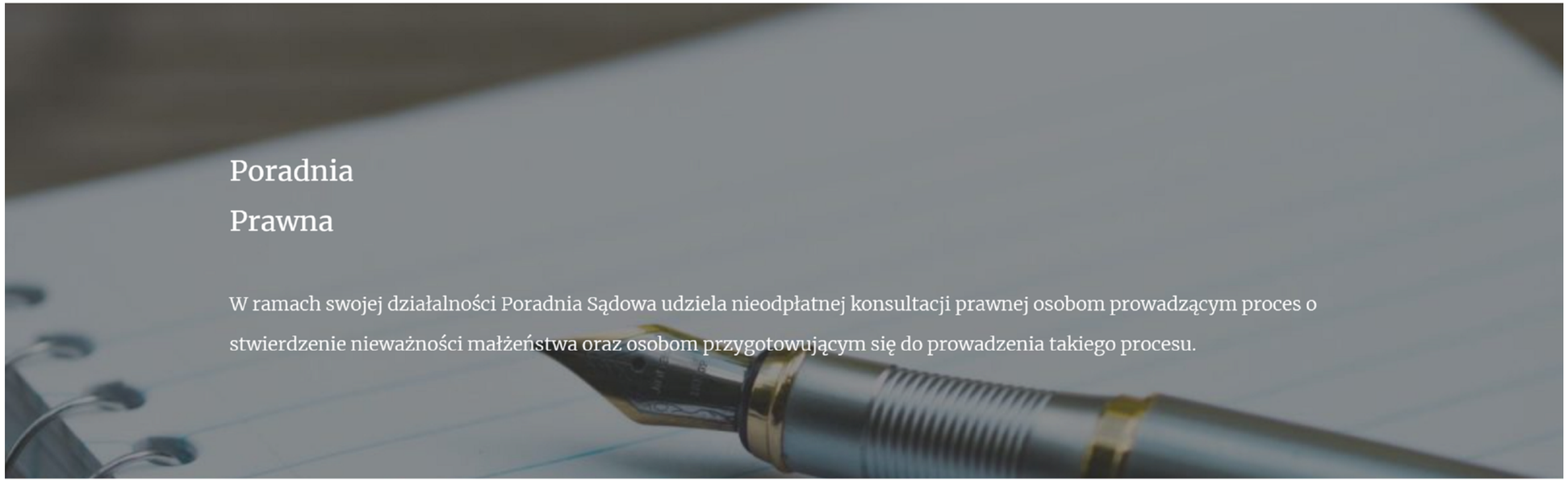

Komunikat

W związku z trwającą pandemią koronawirusa w Polsce “Spotkania wprowadzające” pozostają zawieszone do odwołania.

Adwokaci prywatni

Art. 112 § 1 DC "*Zadaniem Biskupa Moderatora jest opublikowanie* ***wykazu, czyli listy****, na której wypisani są* ***adwokaci dopuszczeni*** *przy jego sądzie oraz pełnomocnicy reprezentujący zazwyczaj strony w tymże sądzie*"

SĄD METROPOLITALNY WARSZAWSKI

Proces Poradnia Adwokaci Pracownicy Dokumenty Kontakt

mgr lic. Marcin Krzemiński

tel.: 22 375 73 80, tel.: 509 587 213
al. J.Ch.Szucha 8
00-582 Warszawa
www.kanonista.com

mgr lic. Jolanta Ogorzałek-Krzemińska

tel.: 22 375 73 80, tel.: 505 540 220
al. J.Ch.Szucha 8
00-582 Warszawa
www.kanonista.com

Proces Kontakt Kancelaria

Kto może być adwokatem i pełnomocnikiem

Art. 105 § 1 DC

"***Pełnomocnik i adwokat*** *winni cieszyć się* ***dobrą sławą****;* ***adwokat*** *ma być ponadto* ***katolikiem****, chyba że Biskup Moderator zezwoli inaczej, doktorem prawa kanonicznego albo skądinąd prawdziwie biegłym i* ***zatwierdzonym przez tegoż Biskupa***"

Jak wygląda przykładowa nominacja?

KAZIMIERZ KARDYNAŁ NYCZ
METROPOLITA WARSZAWSKI

Warszawa, 14 października 2020r.

2175/A/2020

DEKRET

Przychylając się do prośby Oficjała Sądu Metropolitalnego Warszawskiego z dnia 5 października br. oraz mając na względzie potrzebę sprawnego działania Sądu Metropolitalnego Warszawskiego, niniejszym zgodnie z normą kanonu 1483 Kodeksu Prawa Kanonicznego oraz artykułu 105 § 1 Instrukcji procesowej „Dignitas connubii", przedłużam na kolejny rok, z dniem 19 października 2020r. zatwierdzenie na adwokata przy Sądzie Metropolitalnym Warszawskim **Pani mgr lic. Jolancie Ogorzałek - Krzemińskiej**.

Na trud pracy z serca błogosławię.

ARCYBISKUP METROPOLITA WARSZAWSKI
KAZIMIERZ KARDYNAŁ NYCZ

† Kazimierz Kardynał Nycz
Arcybiskup Metropolita Warszawski

Ks. dr Piotr Odziemczyk
Wicekanclerz Kurii

Adwokat a pełnomocnik

Art. 104 DC

§ 1 "*Adwokat i pełnomocnik, na mocy swego zadania, są obowiązani* ***bronić stron i zachować tajemnicę urzędową***"

§ 2 "*Zadaniem* ***pełnomocnika jest reprezentowanie strony, przedstawianie sądowi skarg powodowych i rekursów, otrzymywanie jego notyfikacji i informowanie strony o stanie sprawy****; to co dotyczy* ***obrony, jest zawsze zarezerwowane dla adwokata***"

Art. 102 DC "*Jeśli obydwoje małżonkowie proszą o stwierdzenie nieważności małżeństwa,* ***mogą powołać sobie wspólnego pełnomocnika lub adwokata***"

Adwokat a pełnomocnik cd

Art. 103 DC

§ 1 "*Strony mogą powołać* ***pełnomocnika różnego od adwokata***"

§ 2 "*Każdy może sobie ustanowić* ***tylko jednego pełnomocnika****, który nie może zastąpić się innym, chyba że otrzymał na to wyraźne zezwolenie (kan. 1482, § 1*"

§ 3 "*Gdyby jednak dla słusznej przyczyny ktoś ustanowił kilku, powinni oni być tak wyznaczeni, aby między nimi miała zastosowanie zasada wprzedzenia (kan. 1482, § 2*"

§ 4 "***Można natomiast ustanowić równocześnie kilku adwokatów*** *(kan. 1482, § 3)"*.

Autentyczne zlecenie (pełnomocnictwo), mandatum authenticum

Art. 106 DC
§ 1 "*Pełnomocnik i adwokat przed podjęciem zadania muszą złożyć w sądzie* ***autentyczne zlecenie*** *(kan. 1484, § 1*"
§ 2 "*By jednak* ***zapobiec wygaśnięciu uprawnienia***, ***przewodniczący może dopuścić*** *pełnomocnika nawet bez okazania zlecenia, po złożeniu w razie potrzeby, odpowiedniej gwarancji; czynność jednak będzie pozbawiona jakiejkolwiek mocy, jeśli w terminie zawitym, wyznaczonym przez tegoż przewodniczącego, pełnomocnik nie przedstawi należycie zlecenia (kan. 1482, § 2*"

Art. 107 DC
§ 1 "*Bez* ***specjalnego zlecenia*** *pełnomocnik* ***nie może ważnie*** *zrzec się skargi, instancji albo czynności sądowych ani w ogóle podejmować działań, dla których prawo wymaga specjalnego zlecenia (por. kan. 1485)*"
§ 2 "***Po wydaniu wyroku definitywnego, prawo i obowiązek apelacji***, *jeśli zleceniodawca nie sprzeciwia się, należy do* ***pełnomocnika*** *(kan. 1486, § 2)*"

....., dnia .....

ZLECENIE

Ja, poniżej podpisany/a ....., zam. ...., legitymujący/a się dowodem osobistym (seria, nr) .....; zlecam i ustanawiam niniejszym Jolantę Ogorzałek Krzemińską swoim pełnomocnikiem oraz adwokatem w procesie o stwierdzenie nieważności mojego małżeństwa zawartego z ..... dnia ..... w Kościele parafialnym pw. ....

Umocowanie dotyczy prowadzenia procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa wyłącznie przed

.... jako trybunałem I instancji. Pełnomocnictwo i zlecenie nie obejmuje prawa do zgłoszenia i poparcia apelacji.

Zlecenie niniejsze obejmuje upoważnienie do wszystkich czynności obrony.

Zlecenie ważne jest od dnia wystawienia. Z zachowaniem pozostałych przepisów prawa kanonicznego.

_____

(czytelny podpis strony)

Czego zabrania się adwokatowi i pełnomocnikowi

Art. 110 DC "***Zabrania się*** *adwokatowi i pełnomocnikowi:*

1. *zrzeczenie się pełnomocnictwa bez słusznej przyczyny podczas trwania sprawy;*
2. *układania się o wygórowane wynagrodzenie: gdyby to uczynili, układ jest nieważny;*
3. *sprzeniewierzenia się swojemu urzędowi z powodu podarunków, obietnic lub innych przyczyn;*
4. *zabierania spraw z właściwych sądów albo jakiegokolwiek działania omijającego przepisy prawa (por. kann. 1488 - 1489)"*

Art. 235 § 2 DC "Adwokaci zaś mają poważny obowiązek nieprzekazywania odpisu akt, tak w całości, jak części, komukolwiek, nie wyłączając stron"

Podstawy prawne nieważności małżeństwa - tytuł nieważności małżeństwa

Źródłem nieważności małżeństwa sakramentalnego mogą być trzy główne grupy powodów:

- **Przeszkody zrywające**
- **Wady zgody małżeńskiej**
- **Wady formy kanonicznej**

Przeszkody zrywające

- **Wiek** - kan. 1083 KPK „*§ 1 nie może zawrzeć ważnego małżeństwa* ***mężczyzna*** *przed ukończeniem* ***szesnastego*** *roku życia i* ***kobieta*** *przed ukończeniem* ***czternastego*** *roku. § 2. Konferencja Episkopatu ma prawo ustalić wyższy wiek do godziwego zawarcia małżeństwa*"

- **Pokrewieństwo** - kan. 1091 KPK „*§ 1* ***w linii prostej*** *pokrewieństwa nieważne jest małżeństwo* ***między wszystkimi wstępnymi i zstępnymi****, zarówno prawego pochodzenia, jak i naturalnymi. § 2.* ***W linii bocznej*** *nieważne jest aż* ***do czwartego stopnia włącznie****. § 3. Przeszkoda pokrewieństwa nie zwielokrotnia się. § 4. Nigdy nie zezwala się na małżeństwo, jeśli istnieje wątpliwość, czy strony są spokrewnione w jakimś stopniu linii prostej lub w drugim stopniu linii bocznej*"

- **Powinowactwo** - kan. 1092 KPK „***powinowactwo w linii prostej*** *powoduje nieważność małżeństwa* ***we wszystkich stopniach***"

Przeszkody zrywające cd

- **Różna wiara** - kan. 1086 KPK, „*§ 1 nieważne jest małżeństwo między dwiema osobami, z których jedna została ochrzczona w Kościele Katolickim lub była do niego przyjęta i nie odłączyła się od niego formalnym aktem, a druga jest nieochrzczona. § 2. Od tej przeszkody można dyspensować tylko po wypełnieniu warunków, o których w kan. 1125 i 1126. § 3. Jeśli podczas zawierania małżeństwa strona była powszechnie uważana za ochrzczoną albo jej chrzest był wątpliwy, należy domniemywać, zgodnie z kan 1060, ważność małżeństwa, dopóki w sposób pewny nie udowodni się, że jedna strona była ochrzczona, druga zaś nieochrzczona*"

- **Impotencja a Niepłodność** - kan. 1084 KPK, „*§ 1* ***niezdolność dokonania stosunku małżeńskiego uprzednia i trwała****, czy to ze strony* ***mężczyzny czy kobiety****, czy to* ***absolutna czy względna****, czyni małżeństwo nieważnym* ***z samej jego natury****. § 2. Jeśli przeszkoda niezdolności jest wątpliwa, czy wątpliwość ta jest prawna czy faktyczna, nie należy zabraniać zawarcia małżeństwa ani też, dopóki trwa wątpliwość, orzekać jego nieważności. § 3.* ***Niepłodność ani nie wzbrania zawarcia małżeństwa, ani nie powoduje jego nieważności, z zachowaniem przepisu Kan. 1098***"

Przeszkody zrywające cd

- **Święcenia** - kan. 1087 KPK, „*nieważnie usiłują zawrzeć małżeństwo ci, którzy otrzymali święcenia*"

- **Wieczysty publiczny ślub czystości** - kan. 1088 KPK, „*nieważnie usiłują zawrzeć małżeństwo ci, którzy są związani wieczystym ślubem publicznym czystości w instytucie zakonnym*"

- **Małżonkobójstwo** - kan. 1090 KPK, „*§ 1 kto ze względu na zawarcie małżeństwa z określoną osobą, zadaje śmierć jej współmałżonkowi lub własnemu, nieważnie usiłuje zawrzeć to małżeństwo. § 2. Nieważnie również usiłują zawrzeć małżeństwo ci, którzy poprzez fizyczny lub moralny współudział spowodowali śmierć współmałżonka*"

- **Węzeł Małżeński** - kan. 1085 KPK, „*§ 1 nieważnie usiłuje zawrzeć małżeństwo, kto jest związany węzłem poprzedniego małżeństwa, nawet niedopełnionego. § 2. Chociaż pierwsze małżeństwo było nieważnie zawarte lub zostało rozwiązane z jakiejkolwiek przyczyny, nie wolno dlatego zawrzeć ponownego małżeństwa, dopóki nie stwierdzi się, zgodnie z prawem i w sposób pewny, nieważności lub rozwiązania pierwszego*".

Przeszkody zrywające cd

- **Uprowadzenie** - kan.1089 KPK, „*nie może być ważnie zawarte małżeństwo pomiędzy mężczyzną i* ***kobietą uprowadzoną lub choćby przetrzymywaną*** *z zamiarem zawarcia z nią małżeństwa, chyba że później kobieta uwolniona od porywacza oraz znajdując się w miejscu bezpiecznym i wolnym, sama swobodnie wybierze to małżeństwo*"

- **Przyzwoitość publiczna** - kan. 1093 KPK, „*przeszkoda przyzwoitości publicznej powstaje z nieważnego małżeństwa po rozpoczęciu życia wspólnego albo z notorycznego lub publicznego konkubinatu. Powoduje zaś nieważność małżeństwa w pierwszym stopniu linii prostej między mężczyzną i krewnymi kobiety i odwrotnie*"

- **Pokrewieństwo prawne** - kan. 1094 KPK, „*nie mogą ważnie zawrzeć małżeństwa ze sobą ci, którzy są związani pokrewieństwem prawnym powstałym z adopcji, w linii prostej lub w drugim stopniu linii bocznej*"

Zgoda małżeńska

kan. 1057 KPK

"*§ 1 Małżeństwo stwarza **zgoda stron** między osobami prawnie do tego zdolnymi, wyrażona zgodnie z prawem, której nie może uzupełnić żadna ludzka władza [łac. **Matrimonium facit consensus**]*

*§ 2. Zgoda małżeńska jest **aktem woli**, którym mężczyzna i kobieta w nieodwołalnym przymierzu wzajemnie się sobie oddają i przyjmują w celu stworzenia małżeństwa*" *[sakramentu udzielają sobie sami małżonkowie - przyp. MK]*

Kan. 1055 § 1 KPK, *"małżeńskie **przymierze**, przez które mężczyzna i kobieta tworzą ze sobą **wspólnotę całego życia** [**consortium totius vitae** - przyp. MK], skierowaną ze swej natury do **dobra małżonków** [**bonum coniugum** - przyp. MK] oraz do **zrodzenia i wychowania potomstwa**, zostało między ochrzczonymi podniesione przez Chrystusa Pana do godności sakramentu".*

Kan. 1056 KPK, "*Istotnymi **przymiotami** małżeństwa są **jedność i nierozerwalność**, które w małżeństwie chrześcijańskim nabierają szczególnej mocy z racji sakramentu*"

Wady zgody małżeńskiej

- **Brak wystarczającego używania rozumu** - kan. 1095 KPK, „*niezdolni do zawarcia małżeństwa są ci, którzy: 1° są pozbawieni wystarczającego używania rozumu*"

- **Poważny brak rozeznania oceniającego co do praw i obowiązków małżeńskich wzajemnie przyjmowanych i przekazywanych** - kan. 1095 KPK, „*niezdolni do zawarcia małżeństwa są ci, którzy: 2° mają poważny brak rozeznania oceniającego co do istotnych praw i obowiązków małżeńskich wzajemnie przekazywanych i przyjmowanych*"

- **Niezdolność do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich z przyczyn natury psychicznej** - kan. 1095 KPK, „*niezdolni do zawarcia małżeństwa są ci, którzy: 3° z przyczyn natury psychicznej nie są zdolni podjąć istotnych obowiązków małżeńskich*"

- **Wiedza minimalna** - kan. 1096 § 1 KPK, „*do zaistnienia zgody małżeńskiej konieczne jest, aby strony wiedziały przynajmniej, że małżeństwo jest trwałym związkiem między mężczyzną i kobietą, skierowanym do zrodzenia potomstwa przez jakieś seksualne współdziałanie. § 2. Po osiągnięciu dojrzałości nie domniemywa się takiej ignorancji*".

Wady zgody małżeńskiej cd

- **Błąd co do osoby** - kan. 1097 § 1 KPK, „*błąd co do osoby powoduje nieważność małżeństwa - błąd co do tożsamości fizycznej lub przymiotu rozciągniętego na osobę*"

- **Błąd co do przymiotu osoby bezpośrednio i zasadniczo zamierzony** - kan. 1097 § 2 KPK, „*błąd co do przymiotu osoby, chociażby był przyczyną zawarcia małżeństwa, nie powoduje nieważności małżeństwa, chyba że przymiot ten był bezpośrednio i zasadniczo zamierzony*"

- **Błąd co do przymiotów małżeństwa - jedności, nierozerwalności oraz sakramentalności determinujący wolę** - kan. 1099 KPK, „*błąd co do jedności lub nierozerwalności albo sakramentalnej godności małżeństwa nie narusza zgody małżeńskiej, chyba że determinuje wolę*"

- **Symulacja całkowita** - kan. 1101 § 1 KPK, „*domniemywa się, że wewnętrzna zgoda odpowiada słowom lub znakom użytym przy zawieraniu małżeństwa. § 2. Jeśli jednak jedna ze stron albo obydwie pozytywnym aktem woli wykluczyłyby samo małżeństwo zawierają je nieważnie*"

Wady zgody małżeńskiej cd

- **Symulacja częściowa - czyli np. wykluczenie potomstwa, wykluczenie jedności, wykluczenie wierności, wykluczenie nierozerwalności** - kan. 1101 § 1 KPK, „*domniemywa się, że wewnętrzna zgoda odpowiada słowom lub znakom użytym przy zawieraniu małżeństwa. § 2. Jeśli jednak jedna ze stron albo obydwie pozytywnym aktem woli wykluczyłyby jakiś istotny element małżeństwa, albo jakiś istotny przymiot, zawierają je nieważnie*"

- **Zgoda warunkowa** - kan. 1102 § 1 KPK, „*nie można ważnie zawrzeć małżeństwa pod warunkiem dotyczącym przyszłości. § 2. Małżeństwo zawarte pod warunkiem dotyczącym przeszłości lub teraźniejszości jest ważne lub nie, zależnie od istnienia lub nieistnienia przedmiotu warunku. § 3. Warunek zaś, o którym w § 2, nie może być godziwie dołączony, chyba że za pisemną zgodą ordynariusza miejsca*"

- **Przymus i bojaźń** - kan. 1103 KPK, „*nieważne jest małżeństwo zawarte pod przymusem lub pod wpływem ciężkiej bojaźni z zewnątrz, choćby nieumyślnie wywołanej, od której, ażeby się uwolnić, zmuszony jest ktoś wybrać małżeństwo*"

Wady zgody małżeńskiej cd

- **Podstępne wprowadzenie w błąd** - kan. 1098 KPK, „*kto zawiera małżeństwo, zwiedziony podstępem, dokonanym dla uzyskania zgody małżeńskiej, a dotyczącym jakiegoś przymiotu drugiej strony, który ze swej natury może poważnie zakłócić wspólnotę życia małżeńskiego, zawiera je nieważnie*".

Wady formy kanonicznej

Wady formy kanonicznej jaka winna być zachowana przy zawieraniu małżeństwa zostały uregulowane w kann. 1108 – 1123 KPK/83.

Niezdolność do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich z przyczyn natury psychicznej

1. **przyczyna natury psychicznej**, oznacza to, że należy wykazać jakąś anomalię w psychice strony pozwanej (mąż, żona), najczęściej chodzi tu o niedojrzałość emocjonalną, nerwicę (różne jej postaci), skrajny egoizm osobowość brak empatii, osobowość aspołeczną, obsesję, psychopatię, alkoholizm, zaburzenia psychoseksualne, DDA;

2. aby powyższa przyczyna natury psychicznej mogła spowodować nieważność małżeństwa, musi być ona **stosunkowo poważna**. Trzeba pamiętać, że regułą jest, że każdy jest z prawa naturalnego zdolny do zawarcia małżeństwa, więc, wszelkie odstępstwa od tej reguły są wyjątkiem. Rota Rzymska zwraca uwagę na to, że owa przyczyna psychiczna **może przybierać postać niedojrzałości afektywnej**;

3. niezdolność do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich powinna być **uprzednia** tj. istnieć przed i w dniu zawarcia małżeństwa;

4. w orzecznictwie i literaturze podkreśla się, że niezdolność powinna być **trwała**. Nie oznacza to, że musi ona trwać bardzo długo po zawarciu małżeństwa. Jeśli jednak z chwilą zawarcia małżeństwa ona ustaje, to nie można twierdzić, że dana osoba była niezdolna do zawarcia małżeństwa;

5. wykazać należy **konkretne istotne obowiązki małżeńskie** (przynajmniej niektóre) do których nie było się zdolnym by je podjąć

Symulacje

- causa simulandi

- causa contrahendi

- wykluczenie a nie niechęć

- pozytywny akt woli, a nie jedynie dopuszczenie myśli przeciwnej

- przyznanie się symulanta

- "mentalność rozwodowa"

- niechęć do posiadania potomstwa

- zdrada

Przebieg procesu

o stwierdzenie nieważności małżeństwa

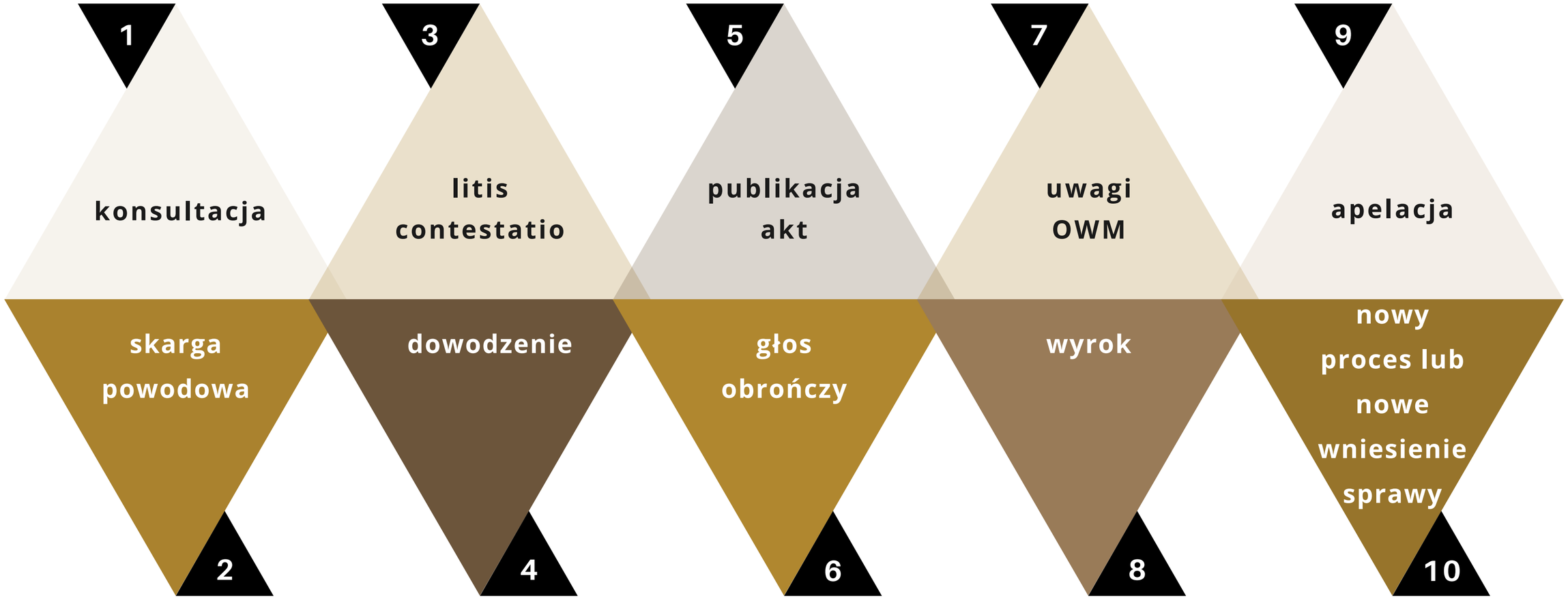

Konsultacja

Podczas spotkania dokładnie należy omówić m.in.:

- okoliczności **zapoznania** się stron oraz wszelkie problemy i dysfunkcje jakie pojawiały się między stronami w okresie przedślubnym,
- **rodziny i środowiska** w jakich wzrastały strony pod kątem ewentualnych nieprawidłowości, które mogły mieć wpływ na kształtowanie się osobowości stron,
- **charakter, osobowość**, temperament stron przed ślubem w kontekście wszelkich wad oraz cech osobowości nieprawidłowej lub niedojrzałej,
- okoliczności **bezpośrednio poprzedzające zawarcie małżeństwa** i wszelkie nieprawidłowości i problemy w relacjach miedzy małżonkami jakie z różnym natężeniem pojawiały się **od początku trwania małżeństwa**,
- wszelkie **obowiązki** małżeńskie, **których strony po ślubie nie podjęły** czy to w relacji względem siebie czy względem ewentualnego potomstwa (lub jego braku),
- **proces rozpadu** małżeństwa oraz bezpośrednie przyczyny rozstania stron.

Pytania szczegółowe

Masz pytania? Skontaktuj się z nami! | Pn. - Pt.: 9:00 - 17:00 | kanonista@kanonista.com | Al. J. Ch. Szucha 8, 00-582 Warszawa

505-540-220
adw. Jolanta Ogorzałek Krzemińska

509-587-213
adw. Marcin Krzemiński

KANONISTA
KANCELARIA PRAWA KANONICZNEGO I RODZINNEGO

UMÓW SIĘ NA KONSULTACJE

Home ~ Rozwód Kościelny? ~ Specjalizacje ~ O nas ~ Aktualności ~ Do pobrania ~ Kontakt

Prosimy by redagując opis skupić się głównie na dysfunkcjach i nieprawidłowościach dotyczących nie tylko drugiej strony, jej życia przed ślubem i domu rodzinnego, ale także należy poddać krytycznej ocenie własne zachowania i relacje panujące w najbliższym otoczeniu (rodzina, dzieciństwo, otoczenie szkolne, problemy we wcześniejszych związkach). Dobre przygotowanie do pierwszego spotkania ułatwia dokonanie nam oceny co do zasadności złożenia skargi powodowej oraz szans powodzenia całego procesu.

_Pytania na potrzeby procesu

W przypadku podjęcia decyzji o skorzystaniu z pomocy naszej kancelarii prosimy o wypełnienie i podpisanie pełnomocnictwa/zlecenia dla adwokata który będzie prowadził sprawę:

Dla adw. Jolanty Ogorzałek Krzemińskiej:

Dla adw. Marcina Krzemińskiego:

Skarga powodowa - odpowiednik pozwu

Kan. 1501 KPK

„*sędzia nie może rozpoznawać żadnej sprawy, jeżeli ten, kto jest zainteresowany, albo rzecznik sprawiedliwości nie przedstawi prośby zgodnie z przepisami kanonów*".

Kan. 1504 KPK

„*Skarga, przez którą zaczyna się spór, winna:*
1° wyrażać wobec jakiego sędziego sprawa jest wnoszona, czego się żąda i od kogo;
2° wskazywać, na jakim uprawnieniu opiera się powód i przynajmniej ogólnie fakty i dowody na poparcie roszczeń;
3° być podpisana przez powoda lub jego pełnomocnika, ze wskazaniem dnia, miesiąca i roku jak również miejsca zamieszkania powoda lub jego pełnomocnika albo miejsca pobytu oznaczonego przez nich dla odbierania akt;
4° wskazywać stałe lub tymczasowe zamieszkanie strony pozwanej"

Miejscowość, dn. .....

Do
Sądu Metropolitalnego Warszawskiego
ul. Nowogrodzka 49
00-695 Warszawa

Powód/ka:

imię i nazwisko (*jeśli kobieta, to nazwisko aktualnie używane i nazwisko panieńskie*)
adres zamieszkania (*ulica, numer domu, miejscowość z kodem*)
parafia (*nazwa i adres*)
np.:
Anna Kowalska z d. Nowak
ul. Nowa 4
00-234 Warszawa
Parafia .....

Pozwana/y:

imię i nazwisko (*jeśli kobieta, to nazwisko aktualnie używane i nazwisko panieńskie*)
adres zamieszkania (*ulica, numer domu, miejscowość z kodem*)
parafia (*nazwa i adres*)
np.:
Jan Kowalski
ul. Dawna 78
03-657 Warszawa
Parafia .....

Prośba

Uprzejmie proszę Sąd Metropolitalny Warszawski o stwierdzenie nieważności mojego małżeństwa zawartego dnia …….. *(data zawarcia małżeństwa)* w kościele parafialnym p.w. *(nazwa i adres parafii)*.

Uważam swoje małżeństwo za nieważnie zawarte z tytułu/ów: *(należy podać tytuł lub tytuły nieważności małżeństwa)* np. **1.** niezdolność z przyczyn natury psychicznej do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich po stronie mężczyzny, **2.** wykluczenie

nierozerwalności małżeństwa po stronie mężczyzny, **3.** wykluczenie potomstwa po stronie kobiety.

Poniżej należy opisać okoliczności przedślubne i poślubne, które będą zawierać odpowiedzi na poniższe pytania:

1. Kiedy, gdzie, w jakich okolicznościach strony się poznały?
2. Jak długo trwał okres narzeczeństwa i jak strony w tym czasie do siebie się odnosiły (czy darzyły się sympatią, czy były poufałości i zbliżenia cielesne)?
3. Czy strony zawierały małżeństwo chętnie, dobrowolnie i z miłości, a jeżeli niechętnie, niedobrowolnie, z przymusu i bez miłości, to jakimi względami się kierowały? Jeżeli ktoś przymuszał, to kto, kiedy i czym groził?
4. Z jakich środowisk i z jakiej rodziny pochodzi każda ze stron (czy jest to rodzina pełna, katolicka, praktykująca, bez nałogów i patologii, czy też rozbita, ateistyczna, niepraktykująca, obciążona patologią i jaką patologią)?
5. Jakim charakterem oznacza się strona powodowa, a jakim strona pozwana?
6. Jak odbyło zawarcie związku cywilnego? Czy formalności przedślubne były załatwiane w tej samej parafii, gdzie był ślub kościelny, a jeżeli nie, to w jakiej (podać adres i datę)? Jak się odbył ślub kościelny? Czy zachowanie stron było poprawne, czy też coś szczególnego się wydarzyło? Gdzie odbyło się przyjęcie weselne i jaka była atmosfera?
7. Czy po ślubie strony dopełniły swoje małżeństwo przez akt cielesny i czy mają ze sobą potomstwo? Jeśli nie co było tego przyczyną? Czy miało miejsce świadome wykluczenie potomstwa, a jeżeli tak, to od kiedy? Czy może zachodziła u którejś ze stron niepłodność lub impotencja?
8. Gdzie i w jakich warunkach strony po ślubie zamieszkały? Czy nawiązały ze sobą więź wspólnotową, a jeżeli nie, to dlaczego? Jak układało się życie stron po ślubie? Czy strony dbały wzajemnie o siebie i wspólnotę małżeńską? Czy strony były samodzielne w podejmowaniu ważnych decyzji życiowych? Czy były uzależnione od innych osób, a jeżeli tak, to od kogo, w jakim stopniu i w czym się to przejawiało?
9. W jakim czasie (podać daty przynajmniej w przybliżeniu) po ślubie kościelnym dochodziło do nieporozumień i co było tego przyczyną?
10. Która ze stron pierwsza opuściła wspólnotę małżeńską, kiedy (podać daty przynajmniej w przybliżeniu) i dlaczego?
11. Kto wniósł pozew o rozwód cywilny - czy była orzeczona wina przy rozwodzie?
12. Czy obecnie możliwe jest pogodzenie się stron - jeśli nie, to dlaczego?

Przykład:

Pozwanego/ą poznałam/em ……. *(opisać gdzie i jak strony się poznały i jak przebiegał okres znajomości przedmałżeńskiej).*

Pozwany/a pochodzi z rodziny …….
Ja pochodzę z rodziny ……. *(W tym miejscu należy opisać z jakich rodzin pochodzą strony, czy z pełnych, czy rodzice mieli ślub kościelny, ile rodzeństwa).*

Pozwany odznacza się charakterem …….

Ja z charakteru jestem …….. *Opisać jakimi cechami charakteru odznaczały się strony.*

Propozycję małżeństwa wysunął/ęła pozwany/a ……. *Opisać jak pojawiła się propozycja małżeństwa, czyli kto ją wysunął i jak druga strona odniosła się do tej propozycji.*

Ślub odbył się …….. *Podać gdzie, kiedy, jak odbył się ślub i wesele. Jak się wszystko odbyło?*

Po ślubie zamieszkaliśmy ……. *Podać gdzie strony zamieszkały po ślubie i jak przebiegało ich wspólne życie. Jak wypełniały swoje obowiązki związane z życiem małżeńskim.*

Pierwsze nieporozumienia między nami powstały …… *Podać kiedy pojawiły się pierwsze nieporozumienia i czego dotyczyły. Czy strony się rozstawały w czasie trwania małżeństwa?*

Ostatecznie rozstaliśmy się …… *Podać kiedy i w jakich okolicznościach strony definitywnie rozeszły się i czy aktualnie pozakładały nowe rodziny, czy żyją samotnie.*

Na potwierdzenie mojej tezy podaję następujących świadków:
(Świadkami, mogą być członkowie rodziny i znajomi, którzy dobrze znały strony z okresu przed i poślubnego)

1. Imię i Nazwisko, Dokładny adres zamieszkania, parafia
2. Imię i Nazwisko, Dokładny adres zamieszkania, parafia
3. Imię i Nazwisko, Dokładny adres zamieszkania, parafia
4. Imię i Nazwisko, Dokładny adres zamieszkania, parafia

Wobec powyższego proszę Sąd Metropolitalny Warszawski o stwierdzenie, że moje małżeństwo zostało nieważnie zawarte, abym mógł/mogła ułożyć sobie życie zgodnie z nauką Kościoła i własnym sumieniem.

Wyrażam zgodę na przesłanie egzemplarza niniejszej skargi powodowej stronie pozwanej.

.....
(własnoręczny podpis)

Załączniki:

1. Świadectwo ślubu kościelnego
2. Odpis sentencji wyroku rozwodowego
3. Ewentualnie inne dokumenty istotne dla sprawy (np. różnego rodzaju zaświadczenia lekarskie, obdukcje, listy itp.)

Właściwość Sądu

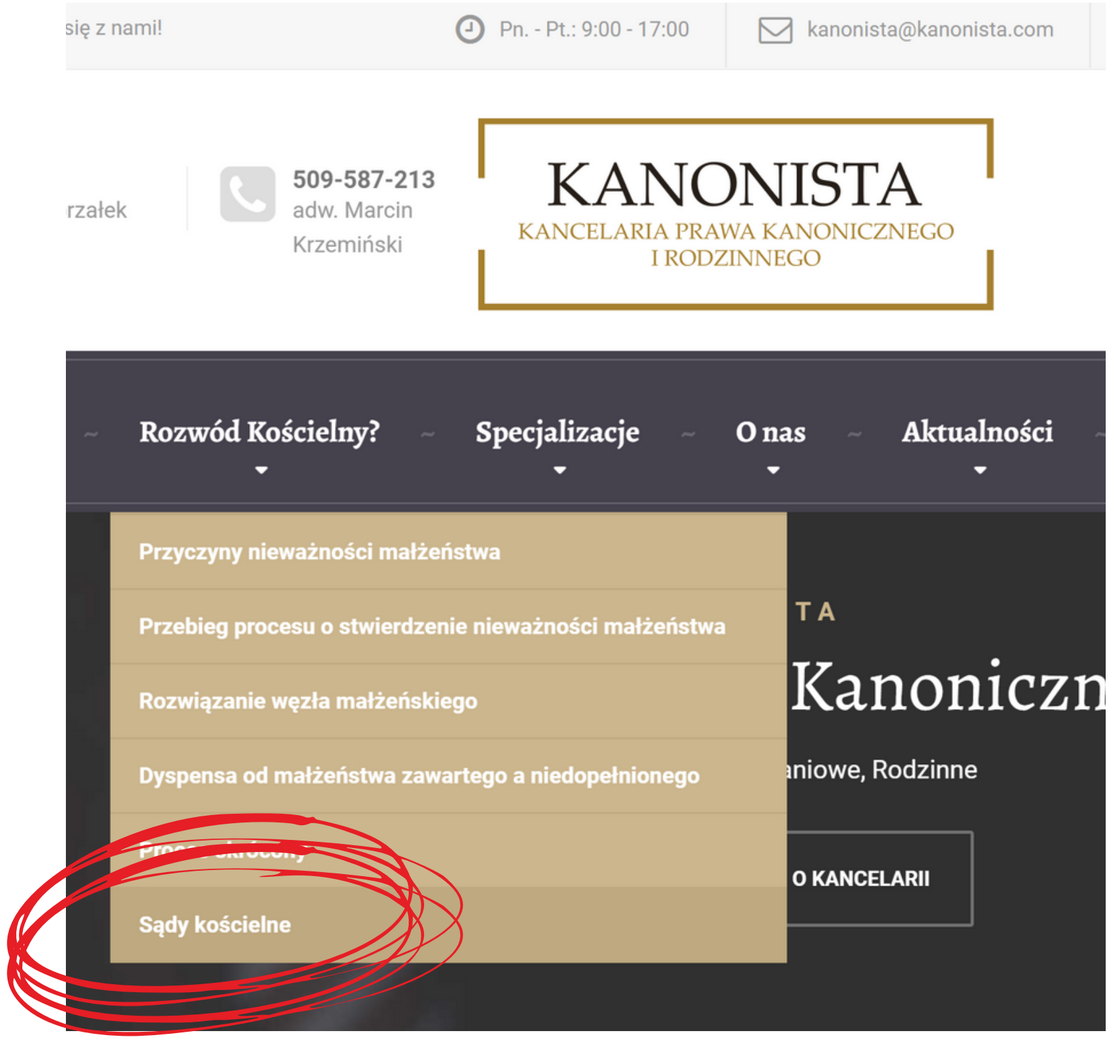

WŁAŚCIWOŚCI RÓWNOWAŻNE

- trybunał miejsca, w którym małżeństwo zostało zawarte
- trybunał miejsca w którym jedna ze stron lub obie strony mają stałe lub tymczasowe zamieszkanie
- trybunał miejsca, w którym faktycznie trzeba będzie zebrać większość dowodów

Litis contestatio

Ustalenie przyczyny nieważności małżeństwa z jakiej będzie prowadzony proces (tj. formuły wątpliwości, przedmiotu sporu), np:

„Czy małżeństwo stron zostało zawarte nieważnie z tytułów:

1) niezdolność mężczyzny do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich z przyczyn natury psychicznej (1095 p. 3 KPK)
2) podstępne wprowadzenie w błąd przez mężczyznę (kan. 0198 KPK)"

Odpowiedź na pytanie zostanie udzielona w wyroku

Dowodzenie

Domniemanie ważności małżeństwa:

Kan. 1060 KPK, "*Małżeństwo cieszy się przychylnością prawa, dlatego w wątpliwości należy uważać je za ważne, dopóki nie udowodni się czegoś przeciwnego*" - **Matrimonium gaudet favore iuris!**

Kan. 1526 § 1 KPK, „*obowiązek dowodzenia spoczywa na tym, który coś twierdzi*" - **Onus probandi incumbit ei qui asserit**

Art. 157 § 1 DC, w sprawach o nieważność małżeństwa „*mogą być przytoczone dowody jakiegokolwiek rodzaju, które wydają się pożyteczne do poznania sprawy i są godziwe*"

Najczęściej przytaczane dowody

- przesłuchanie stron i świadków,

- dowody z dokumentów (listy, pamiętniki, zapiski w kalendarzach),

- dokumentacja z terapii psychologicznych - zaświadczenia i dokumentacja źródłowa,

- opinia biegłego sądowego (psycholog, psychiatra, seksuolog),

- zeszyty i zapiski z rekolekcji,

- dokumentacja ze sprawy o rozwód - pozew, odpowiedź na pozew, protokoły przesłuchań wraz z nagraniami i stenogramy, opinie RODK, sprawozdania kuratora

Problem!

„Początkowo małżeństwo układało się dobrze…”
„Przez kilka lat tworzyliśmy zgodne małżeństwo….”
„Do rozpadu małżeństwa doszło wyłącznie z powodu zdrady jakiej dopuścił/a się pozwany/pozwana…”
„Pomiędzy stronami ujawniła się rozbieżność celów, charakterów …..”
„Strony miały inne podejście do życia….”
„Strony miały inne priorytety, różne zainteresowania, inne spojrzenie na świat, inne podejście do wychowania potomstwa”,
„To wszystko osłabiło więzi między stronami….”
„Strony zaczęły się od siebie oddalać….”
„Więzi między stronami przygasały z roku na rok…”

Publikacja akt

Możliwość zapoznania się z aktami sprawy

Brak możliwości robienia zdjęć, kopii, odpisów

Skupić należy się na opinii psychologicznej

Możliwość uzupełnienia materiału dowodowego

Po publikacji następuje zamknięcie postępowania dowodowego

Głos obrończy

Głos obrończy stanowi podsumowanie całego postępowania, w którym strony lub ich adwokaci przedstawiają trybunałowi wszelkie argumenty przemawiające za tezą którą prezentują.

Dla przykładu, powód będzie z akt sprawy, tj. ze skargi powodowej, zeznań stron i świadków, a także z treści opinii psychologicznej akcentował wszelkie argumenty za nieważnością małżeństwa z tytułu lub tytułów ustalonych w formule wątpliwości.

KANONISTA
KANCELARIA PRAWA KANONICZNEGO
I RODZINNEGO

Warszawa, dnia 1 grudnia 2020 roku

Sąd Metropolitalny Warszawski
ul. Nowogrodzka 49
00 – 695 Warszawa

sprawa: **Nowak - Kowalska**
nr sprawy: **99999**

Głos obrończy

Po zapoznaniu się z aktami sprawy o stwierdzenie nieważności małżeństwa Nowak - Kowalska, działając w imieniu powoda, składam głos obrończy i zwracam się z uprzejmą prośbą do Trybunału Metropolitalnego o jego przyjęcie i uwzględnienie zawartych w nim uwag, gdyż mogą okazać się pomocne przy rozstrzygnięciu sprawy.

Uwagi OWM

Wraz ze złożeniem głosów obrończych swoje **uwagi** do akt sprawy przedkłada obrońca węzła małżeńskiego, który występuje **obligatoryjnie** w każdym procesie o stwierdzenie nieważności małżeństwa.

Zadaniem obrońcy jest przedstawianie **wszelkich racjonalnych argumentów przemawiających przeciwko stwierdzeniu nieważności małżeństwa**.

W praktyce obrońca dąży do wykazania, iż problemy w relacjach małżeńskich nie są związane z tytułami ustalonymi w formule wątpliwości, a mają swoje źródło w faktach, które wystąpiły dopiero po zawarciu małżeństwo i świadczą nie o małżeństwie nieważnym a nieudanym.

Obrońca węzła małżeńskiego **nigdy nie może opowiedzieć się za nieważnością małżeństwa**, a najłagodniejszą postacią uwag może być zdanie się na **sprawiedliwość trybunału**.

Strony mogą złożyć **replikę**. OWM ma możliwość wypowiedzenia się jako ostatni.

Wyrok

Proces o stwierdzenie nieważności małżeństwa kończy wydanie wyroku.

Aby orzec nieważność małżeństwa sędzia musi uzyskać tzw. **pewność moralną**, która w uproszczeniu polega na tym, iż wyklucza pozytywną możliwość błędu.

Wyrok powinien **rozstrzygać spór** dając odpowiedź na pytanie postawione w formule wątpliwości oraz określać podstawę prawną oraz faktyczną rozstrzygnięcia.

Wraz z ogłoszeniem w grudniu 2015 r. Motu Proprio MITIS IUDEX DOMINUS IESUS **zniesiono** zasadę sprowadzającą się do konieczności uzyskania **dwóch pozytywnych wyroków**.

Jeżeli nikt z osób uprawnionych nie złoży apelacji to w ciągu 2-3 miesięcy sąd wydaje **dekret wykonalności wyroku** i z tą chwilą otwiera się możliwość zawarcia małżeństwa.

Sąd może nałożyć tzw. **klauzulę** uzależniającą możliwość zawarcia małżeństwa od badań psychologicznych.

Wyrok

W Imię Pańskie. Amen.

Sąd Metropolitalny Warszawski

jako Trybunał I Instancji

Apelacja

W przypadku tak pozytywnego jak i negatywnego wyroku sądu **stronie**, która czuje się pokrzywdzona rozstrzygnięciem, jak również **rzecznik sprawiedliwości** oraz **obrońca węzła małżeńskiego** ma prawo do złożenia apelacji.

Skuteczne złożenie środka zaskarżenia w prawie kanonicznym obejmuje **dwa etapy**.

W pierwszej kolejności w terminie **piętnastu użytecznych dni** należy dokonać tzw. **"zgłoszenia apelacji"**, w którym zapowiada się, że strona nie podziela zdania sądu i składa apelację.

Drugi etap obejmuje tzw. **"poparcie apelacji"**, które należy złożyć w terminie **miesiąca** od zgłoszenia apelacji.

Do poparcia apelacji wymaga się i wystarczy, iż strona poprosi sąd II instancji o zmianę zaskarżonego wyroku, w praktyce jednak poparcie apelacji winno zawierać dość obszerną argumentację stanowiącą polemikę z wydanym wyrokiem, a także, jeśli to możliwe, przywołanie nowych dowodów.

Postępowanie przed sądem **II instancji** przebiega co do zasady podobnie **jak przed sądem I instancji**.

Nowe wniesienie sprawy lub nowy proces

Art. 290 DC

§ 1 "Jeżeli w sprawie dotyczącej stanu osób zostały wydane dwa zgodne wyroki, nie ma już miejsca na apelację, lecz w każdym czasie można się odwołać do sądu trzeciej lub kolejnej instancji, przedstawiając w zawitym terminie trzydziestu dni od wniesienia zaskarżenia, nowe i poważne dowody lub argumenty (por. 1644, § 1)

§ 2 "Ten przepis należy zachować również, jeśli wyrok, który orzekł nieważność małżeństwa, został potwierdzony nie drugim wyrokiem, lecz dekretem (por. kan. 1684, § 2)

Zawsze warto zweryfikować czy istnieje szansa na poprowadzenie **nowego procesu z innego tytułu**.

Jak może pomóc adwokat kościelny

Adwokat kościelny może w sposób merytoryczny pomóc stronie poprzez:

• konsultację i omówienie sprawy przed rozpoczęciem procesu,
• zredagowanie skargi powodowej,
• pomoc w doborze materiału dowodowego,
• pomoc w ustaleniu przez sąd formuły wątpliwości,
• obecność na przesłuchaniach (w niektórych diecezjach nie ma takiej praktyki i strony są obecne na przesłuchaniu samodzielnie),
• stawienie się na publikacji akt sprawy,
• przygotowanie głosu obrończego,
• przygotowanie prośby o nowego biegłego sądowego,
• sporządzenie odpowiedzi na przed wyrokowe uwagi obrońcy węzła małżeńskiego,
• przygotowanie zgłoszenia i poparcia apelacji.

Warto podkreślić, iż adwokat dysponuje wieloma szczególnymi uprawnieniami, dzięki którym może mieć pełniejszy wgląd w przebieg procesu.

Dla przykładu adwokat może przeglądać akta sprawy jeszcze przed ich publikacją, a także ma prawo odbierać z sądu odpisy akt sprawy.

W sprawach o nieważność małżeństwa **nie ma przymusu adwokackiego** i strony mogą prowadzić procesy samodzielnie.

KANONISTA

KANCELARIA PRAWA KANONICZNEGO
I RODZINNEGO

509 587 213

m.krzeminski@kanonista.com